

ΗΛΙΑ Σ. ΠΑΠΑΛΑ, *Λογοτεχνικά μεταφράσεις, Εὐριπίδου α')* Ὁρέστης, Ἀθῆναι 1971. β') *Ἡλέκτρα*, Ἀθῆναι 1971. γ') *Φοίνισσαι*, Ἀθῆναι 1971. δ') *Μήδεια*, Ἀθῆναι 1971. ε') *Ἀλκηστis*, Ἀθῆναι 1971. στ') *Ἑλένη*, Ἀθῆναι 1972. ζ') *Ἴων*, Ἀθῆναι 1972.

Ὁ συγγραφεὺς, ἔγκριτος φιλόλογος, εἶναι ἀπὸ μακροῦ χρόνου γνωστὸς διὰ τὸν ἔρωτά του πρὸς τοὺς ἀρχαίους δραματικούς. Ἐχει ἤδη ἐκδώσει εἰς λογοτεχνικάς μεταφράσεις ὅλα τὰ δράματα τοῦ Αἰσχύλου καὶ τοῦ Σοφοκλέους, διὰ τῶν ἀνωτέρω δὲ μεταφράσεων συμπληροῖ τὴν παρουσίαν εἰς Νέαν Ἑλληνικὴν δέκα τεσσάρων δραμάτων τοῦ Εὐριπίδου. Αἱ μεταφράσεις τοῦ Παπαλά ἔχουν πάγιον τὸ σχῆμα. Εἰς λιτὸν πρόλογον 3—4 σελίδων ἀναλύει τὴν ὑπόθεσιν καὶ τὴν δρᾶσιν τοῦ ἔργου καὶ ἐρμηνεύει τὰ νοήματα καὶ τοὺς σκοποὺς οὓς ἐπιδιώκει διὰ τοῦ δράματος ὁ ποιητής. Ἀκολούθως εἰς σύντομον ἔκθεσιν ὑπομιμνήσκει τὰ μυθικὰ καὶ ἱστορικὰ γεγονότα, ἐφ' ὧν ἐποικοδομεῖται τοῦ δράματος τὸ περιεχόμενον. Αἱ ἀποδόσεις τοῦ κειμένου εἶναι ἔμμετροι καὶ τὸ μέτρον ἀντίστοιχον τοῦ μέτρου τοῦ πρωτοτύπου, δωδεκασύλλαβος ἔναντι τοῦ ἰαμβικοῦ τριμέτρου καὶ ποικιλόρρυθμος εἰς τὰ χορικά. Ἡ στιχυργία τοῦ σ. διακρίνεται ἀπὸ ἄνεσιν, κτηθεῖσαν ἐκ πείρας ἤδη πολυετοῦς.

Π. Κ. Γ.

* *

ΧΡΥΣΟΥΛΑΣ ΤΣΙΚΡΙΤΣΗ — ΚΑΤΣΑΝΑΚΗ, Α'. **Κρητικά ὀνόματα ἀπὸ παρωνύμια**, Μέρος Α', Α—Μ, Ἀθήνα 1972, σχ. 8, σελ. 80.

Ἡ συγγραφεὺς, γνωστὴ καὶ ἐκ προηγουμένου δημοσιεύματός της «Κρητικὰ ἐπώνυμα ἐξ ὀνομάτων φυτῶν καὶ ζώων», καταχωρίζει εἰς τὸ παρὸν ἔργον της πλῆθος οἰκογενειακῶν ὀνομάτων τῆς Κρήτης προελθόντων ἐκ παρωνυμίων. Ἡ συλλογὴ τῶν ὀνομάτων ἐγένετο δι' ἐπιμελοῦς ἀναδιφήσεως μαθητολογίων, καταλόγων πάσης φύσεως, παλαιῶν ἐγγράφων καὶ διαφόρων ἐτύπων καὶ μελετῶν, ὧν ὁ κατάλογος εἶναι ἐκτενής. Αἱ ἐπεξηγήσεις τῆς σημασίας τῶν μὴ ἐχόντων πρόδηλον τὴν προέλευσιν ὀνομάτων διὰ παροχῆς τῶν ἀναγκαίων πληροφοριῶν καὶ ἡ ἐπιμαρτυρία ἐκ πλουσίας βιβλιογραφίας προδίδουν τὴν ἐπιμέλειαν, μεθ' ἧς ἡ συγγραφεὺς εἰργάσθη διὰ τὴν ἐκπόνησιν τῆς χρησίμου αὐτῆς μελέτης, τῆς ὅποιας ἐλπίζομεν ὅτι δὲν θὰ βραδύνη νὰ ἐκδοθῇ καὶ τὸ Β' Μέρος.

Β'. **Striano—Suriano—Siriano**, Ἀθήνα 1972, σχ. 16, σελ. 7. Εἰς τὸ δημοσίευμα τοῦτο διευκρινεῖται ἐπὶ τῇ βάσει πλουσίας βιβλιογραφίας καὶ παλαιῶν ἐγγράφων (ἐτῶν 1301, 1271 καὶ 1585) ὅτι τὰ τρία ταῦτα ὀνόματα εἶναι διάφορα ἀλλήλων μὲ συγγενῆ Ἑλληνικὰ Στριάνος (Ἰστριᾶνος), Σουριᾶνος καὶ Σουριᾶς καὶ Συριανὸς (καὶ Συρόπουλος).

Π. Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ

* *

Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ, **Χρυσᾶ Ἐπη**, Ἀπὸ τοὺς θησαυροὺς τῶν προγόνων μας, Ἡράκλειον 1971, σχ. 8μ σελ. 124.

Τὸ βιβλίον ἀποτελεῖ συναγωγὴν 28 τεμαχίων ἀρχαίων συγγραφέων, δημοσιευθέντων πρότερον εἰς ἐπαρχιακὴν ἐφημερίδα, πρὸς ἐκλαϊκευτικὴν διάδοσιν τῆς σοφίας τῶν ἀρχαίων μας προγόνων. Τὰ τεμάχια εἶναι εἰλημμένα ἐκ τῶν συγγρα-

φών Λυσίου, Ἰσοκράτους, Δημοσθένους, Αἰσχύλου, Πλάτωνος καὶ Ξενοφώντος, ἀναφέρονται δὲ εἰς θέματα ἠθικά, κοινωνικά, ἐθνικά καὶ παιδαγωγικά, κατὰ ληλα νὰ ὑποκινήσουν εἰς σκέψεις καὶ νὰ φρονηματίσουν τοὺς ἀναγνώστας των. Ὁ σ. παραθέτει παρὰ τὸ κείμενον τῶν τεμαχίων τὴν μετάφρασιν αὐτῶν, βραχεῖαν εἰσαγωγὴν καὶ πραγματολογικὰ σχόλια. Τὸ βιβλίον τοῦτο ἀποτελεῖ μικρὰν ἐπιλογὴν τοιούτων μεταφρασμένων ἀποσπασμάτων, διότι ἔχει δημοσιεύσει ἑκατοντάδα περίπου ἐκλεκτῶν τεμαχίων. Εἰς τὸν συγγραφέα ἀξίζει κάθε ἔπαινος, διότι καὶ δι' ἄλλων πολλῶν δημοσιευμάτων του καὶ διὰ τοῦ παρόντος ἔχει ἀποδείξει ὀρθὴν τὴν ἀντίληψιν αὐτοῦ περὶ τοῦ ρόλου τοῦ καθηγητοῦ τῆς Ἐκπαιδευσεως νὰ μὴ κρατῇ τὸ φῶς τῆς μορφώσεώς του ὑπὸ τὸν μῶλον.

Π. Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ

* * *

Χ. Δ. ΦΑΡΑΝΤΟΥ, Ὁ ναὸς τῆς Θεοτόκου εἰς θέσιν «Μαραθιάς» τῆς Αἰδηψοῦ, Ἀνάτ. Ἀρχείου Εὐβοϊκῶν μελετῶν ΙΣΤ (1970) σ. 205—212 μετὰ 10 πινάκων ἐκτὸς κειμένου.

Ὁ συγγραφεὺς ἀσχολεῖται μὲ τὴν διερεύνησιν παλαιοῦ ἠρειπωμένου ναοῦ τῆς Εὐβοίας, ὃν βρῖθει ἡ πατρίς μας μὲ τὴν πικρὰν ἱστορικὴν της μοῦραν, μὲ τὸν ἀπώτερον σκοπὸν νὰ ῥιφθῇ φῶς εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς περιοχῆς.

Καθὼς ἔχει πεῖραν καὶ γνῶσιν τῆς ἐρέυνης ἐρειπίων ἐκ τῆς ιδιότητός του ὡς ἀρχαιολόγου, προβαίνει εἰς καθορισμὸν τῆς θέσεως τοῦ ἐρειπίου πρῶτον. Κατόπιν περιγράφει μεθοδικῶς τὰ σωζόμενα λείψανα διὰ νὰ δώσῃ τὴν εἰκόνα τῆς ἀρχιτεκτονικῆς του μορφῆς, ἐνισχύων τὴν περιγραφὴν του καὶ μὲ ἐπιτυχεῖς εἰκόνας καὶ σχεδιαγράμματα κατόψεως καὶ τομῆς. Ἐξετάζει ἐπίσης τὰ ἴχνη τῆς τοιχογραφήσεως καὶ ἐκ πάσης φύσεως ἐνδείξεων καὶ συσχετίσεων προβαίνει εἰς τὴν χρονολόγησιν τοῦ κτιρίου.

Ἔργασιων τοιαύτης φύσεως ἔχει ἀνάγκη ὁ τόπος μας, ἡ παρημελημένη ἱστορία τοῦ ὁποίουκατὰ τοὺς δυστυχεῖς αἰῶνας τοῦ πνευματικοῦ ἡμίφωτος καὶ τῆς δουλείας ἀναμένει τὴν διαφώτισίν της.

Π. Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ

* * *

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΘΕΜΕΛΗ Μητροπολίτου Μεσσηνίας, Ὑψος καὶ ἦθος τοῦ Ναθαναὴλ Ἰωάννου εἰς τὰ Εὐβοϊκὰ αὐτοῦ, Ἀνάτυπον Ἀρχείου Εὐβοϊκῶν μελετῶν, Ἀθήναι 1972 σελ. 36.

Ἡ μελέτη αὕτη τοῦ φιλόστορου Ἱεράρχου ἀποτελεῖ ἀνάλυσιν τῆς προσωπικότητος τοῦ ἐπὶ Ἐπαναστάσεως καὶ κατόπιν ἀκμάσαντος ἀρχιμανδρίτου Ναθαναὴλ Ἰωάννου, χρηματίσαντος καὶ ἐφημερίου τῆς Κοινότητος Μασσαλίας. Ἡ ἀνάλυσιν γίνεται ἐπὶ τῇ βίᾳ τοῦ ὑπὸ τοῦ Ναθαναὴλ ἐκδοθέντος βιβλίου «Εὐβοϊκὰ» Ἐρμούπολις 1857, σελ. κβ' / 208. Ἐκ τῆς προσεκτικῆς μελέτης τοῦ συγγράμματος ὁ συγγραφεὺς ἀναλύων τὸ ὕψος τοῦ ἔργου καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐκθέσεως τῆς ὕλης